

تدوین مدل ساختاری خودپنداره تحصیلی بر اساس ابعاد هویت در دانش آموزان

مهری بوستانی^۱، عبدالله مفاخری^۲، حسین مهدیان^۳

۱. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، واحد بجنورد، دانشگاه آزاد اسلامی، بجنورد، ایران

۲. استادیار گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

۳. استادیار، گروه روانشناسی، واحد بجنورد، دانشگاه آزاد اسلامی، بجنورد، ایران

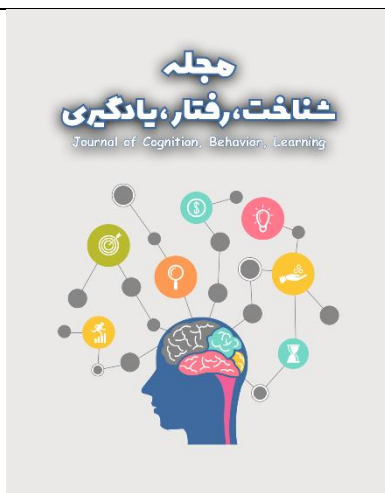
* ایمیل نویسنده مسئول: a.mafakheri@pnu.ac.ir

تاریخ چاپ: ۱۴۰۴/۰۸/۰۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۶/۲۷

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۰۵/۳۱

تاریخ ارسال: ۱۴۰۴/۰۱/۲۴

شیوه استناددهی: بوستانی، مهری، مفاخری، عبدالله، و مهدیان، حسین. (۱۴۰۴). تدوین مدل ساختاری خودپنداره تحصیلی بر اساس ابعاد هویت در دانش آموزان. *شناخت، رفتار، یادگیری*، ۳(۳)، ۱-۱۳.

چکیده

هدف این پژوهش، تدوین مدل ساختاری خودپنداره تحصیلی بر پایه ابعاد هویت شخصی، اجتماعی، ملی و مذهبی در میان دانش آموزان مقطع متوسطه بود. این پژوهش از نوع توصیفی-همبستگی بود که با استفاده از تحلیل مسیر انجام شد. جامعه آماری شامل تمامی دانش آموزان متوسطه دوم شهر سبزوار در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ بود که ۳۲۷ نفر از آن‌ها به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه خودپنداره تحصیلی یسن‌چن (۲۰۰۴) و پرسشنامه ابعاد هویت چیک (۲۰۰۲) بود. داده‌ها با نرم‌افزارهای SPSS.۲۶ و PLS تحلیل شدند و پایایی ابزارها با آلفای کرونباخ و روایی آن‌ها با تحلیل عاملی تأیید شد. نتایج آزمون همبستگی نشان داد که بین تمامی ابعاد هویت و خودپنداره تحصیلی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد ($P < 0.001$; $r^2 = 0.71$ تا $r^2 = 0.43$). نتایج تحلیل مسیر نشان داد که ابعاد هویت به‌طور مستقیم و مثبت خودپنداره تحصیلی را پیش‌بینی می‌کنند ($\beta = 0.885$; $P < 0.001$). همچنین ضرایب مسیر نشان داد که هر چهار بعد هویت شخصی ($\beta = 0.671$)، اجتماعی ($\beta = 0.636$)، ملی ($\beta = 0.525$) و مذهبی ($\beta = 0.463$) اثر مثبت و معناداری بر خودپنداره تحصیلی دارند. مدل نهایی از برازش مطلوبی برخوردار بود. نتایج بیانگر آن است که ابعاد هویت نقش اساسی در ارتقای خودپنداره تحصیلی دانش آموزان ایفا می‌کنند. تقویت ابعاد مختلف هویت می‌تواند به بهبود خودپنداره تحصیلی و در نهایت موفقیت تحصیلی دانش آموزان کمک نماید و به عنوان رویکردی کارآمد در برنامه‌های آموزشی و مشاوره‌ای مدارس مورد توجه قرار گیرد.

کلیدواژه‌گان: خودپنداره تحصیلی، هویت شخصی، هویت اجتماعی، هویت ملی، هویت مذهبی

Cognition, Behavior, Learning

Developing a Structural Model of Academic Self-Concept Based on Identity Dimensions in Students

Mehri. Bostani¹, Abdollah. Mafakheri^{2*}, Hossein. Mahdian³

1. PhD student in Educational Psychology, Boj.C., Islamic Azad University, Bojnord, Iran

2. Assistant Professor, Department of Psychology, Payam Noor University, Tehran, Iran

3. Assistant Professor, Department of Psychology, Boj.C., Islamic Azad University, Bojnord, Iran

*Corresponding Author's Email: a.mafakheri@pnu.ac.ir

Submit Date: 2025-04-13

Revise Date: 2025-08-22

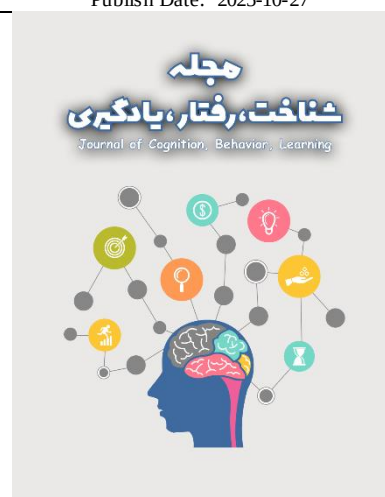
Accept Date: 2025-09-18

Publish Date: 2025-10-27

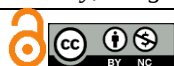
Abstract

This study aimed to develop a structural model of academic self-concept based on personal, social, national, and religious identity dimensions among secondary school students. This descriptive-correlational study employed path analysis. The statistical population consisted of all secondary school students in Sabzevar during the 2023–2024 academic year, from whom 327 students were selected through convenience sampling. Data were collected using the Yessen-Chen Academic Self-Concept Scale (2004) and the Cheek Identity Dimensions Questionnaire (2002). Data were analyzed using SPSS.26 and PLS software, and the reliability and validity of the instruments were confirmed by Cronbach's alpha and factor analysis. Correlation analysis showed significant positive relationships between all identity dimensions and academic self-concept ($P < 0.001$; $r = 0.43–0.71$). Path analysis indicated that identity dimensions directly and positively predicted academic self-concept ($P < 0.001$; $\beta = 0.885$). Standard path coefficients revealed significant positive effects of personal identity ($\beta = 0.671$), social identity ($\beta = 0.636$), national identity ($\beta = 0.525$), and religious identity ($\beta = 0.463$) on academic self-concept. The proposed model demonstrated good fit indices. The findings suggest that identity dimensions play a crucial role in enhancing students' academic self-concept. Strengthening different aspects of identity can improve academic self-concept and ultimately foster academic success, making it a valuable approach for school educational and counseling programs.

Keywords: *Academic self-concept, Personal identity, Social identity, National identity, Religious identity*

How to cite: Bostani, M., Mafakheri, A., A., Mahdian, H. (2025). Thematic Analysis of the Professional Learning Model of Secondary School Teachers in Kurdistan Province. *Cognition, Behavior, Learning*, 2(3), 1-13.

© 2025 the authors. This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

مقدمه

خودپنداره تحصیلی به عنوان یکی از سازه‌های بنیادین روان‌شناسی تربیتی، نقش محوری در تبیین موفقیت تحصیلی و انطباق دانش‌آموزان با محیط آموزشی ایفا می‌کند. خودپنداره تحصیلی به تصورات، ادراکات و باورهای اشاره دارد که دانش‌آموزان درباره توانایی‌ها و شایستگی‌های تحصیلی خود دارند و این تصورات نه تنها عملکرد تحصیلی را تحت تأثیر قرار می‌دهند، بلکه از نتایج آن نیز متأثر می‌شوند (Lohbeck & Moschner, 2022). پژوهش‌های متعدد نشان داده‌اند که خودپنداره تحصیلی با مجموعه‌ای از عوامل شناختی، عاطفی و انگیزشی در تعامل است و از این رو یکی از پیش‌بینی‌کننده‌های مهم پیشرفت تحصیلی و سازگاری روان‌شناختی در دانش‌آموزان محسوب می‌شود (Steinberg et al., 2024).

با وجود اهمیت این سازه، یکی از متغیرهای کمتر بررسی شده در تبیین و ارتقای خودپنداره تحصیلی، ابعاد مختلف هویت است. هویت به عنوان مفهومی چندبعدی، شامل ابعاد شخصی، اجتماعی، ملی و مذهبی است که در دوران نوجوانی و جوانی به‌ویژه در بسترهای آموزشی شکل می‌گیرد و تقویت می‌شود (Abdolsaleh Arazi Teimour et al., 2017). تحقیقات نشان می‌دهند که تجربه پیوستگی و انسجام هویتی، بستر روان‌شناختی لازم را برای شکل‌گیری باورهای مثبت درباره توانایی‌های تحصیلی فراهم می‌کند (Gholamrezaei et al., 2018). در واقع، زمانی که دانش‌آموزان احساس هویت روشن‌تری دارند، خود را تواناتر و ارزشمندتر می‌بینند و در نتیجه درگیر فعالیت‌های آموزشی می‌شوند و برای موفقیت تلاش می‌کنند (Ramezani Far et al., 2024).

از سوی دیگر، شواهد فزاینده‌ای بیانگر آن است که خودپنداره تحصیلی نه تنها با موفقیت تحصیلی، بلکه با سازه‌هایی مانند تاب‌آوری، انگیزش و تنظیم هیجان نیز پیوند دارد (Kritikou & Giovazolias, 2022; Salman et al., 2024). برای نمونه، پژوهش‌ها نشان داده‌اند که افرادی که از خودپنداره تحصیلی بالاتری برخوردارند، در مواجهه با چالش‌های آموزشی از راهبردهای شناختی و انگیزشی سازگارانه‌تری بهره می‌گیرند و این امر موجب حفظ پایداری تحصیلی و کاهش فرسودگی آموزشی می‌شود (Greenaway et al., 2021; Lohbeck & Moschner, 2022). افزون بر این، خودپنداره تحصیلی به عنوان میانجی میان متغیرهایی همچون تاب‌آوری و پیشرفت تحصیلی معرفی شده است (García-Martínez et al., 2022) و می‌تواند نقش واسطه‌ای در ارتباط بین هویت تحصیلی و تعلق به مدرسه ایفا کند (Ramezani Far et al., 2024).

در مقابل، ضعف در شکل‌گیری خودپنداره تحصیلی و اختلال در انسجام هویت می‌تواند پیامدهای منفی قابل توجهی در پی داشته باشد. مطالعات نشان داده‌اند که اختلال در هویت و خودپنداره با بروز مشکلات هیجانی، اضطراب، افسردگی و حتی گرایش به رفتارهای ناسازگارانه رابطه دارد (Hayward et al., 2020; Wright et al., 2022). بر اساس مدل اختلال هویت، تجربیات نامطلوب دوران کودکی می‌توانند موجب تضعیف انسجام هویتی و در نتیجه تضعیف خودپنداره و افزایش خطر اختلالات هیجانی در بزرگسالی شوند (Hayward et al., 2020). همچنین، خودپنداره تحصیلی ضعیف با کاهش درگیری تحصیلی و افت عملکرد آموزشی مرتبط دانسته شده است (Zhang, 2024). با این حال، شکل‌گیری خودپنداره تحصیلی تحت تأثیر عوامل محیطی نیز قرار دارد. نهادهای آموزشی می‌توانند از طریق حمایت‌های اجتماعی و عاطفی، بازخوردهای سازنده و ایجاد محیط‌های یادگیری تعاملی، در ارتقای خودپنداره تحصیلی دانش‌آموزان نقش مهمی ایفا کنند (Lee et al., 2024). از سوی دیگر، کیفیت تعاملات با معلمان و همسالان نیز به عنوان منبع مهمی برای تقویت خودپنداره تحصیلی شناخته شده است (Zhang, 2024). محیط خانوادگی نیز یکی از عوامل زمینه‌ساز مهم در رشد هویت و در نتیجه خودپنداره تحصیلی محسوب می‌شود و پژوهش‌ها نشان داده‌اند که جوّ هیجانی خانواده می‌تواند از طریق میانجی‌گری ذهن‌آگاهی بر شکل‌گیری هویت تحصیلی موفق اثر بگذارد (Soleimani et al., 2024).

پژوهش‌ها همچنین نشان داده‌اند که تنظیم هیجان به عنوان یک مهارت شناختی-هیجانی می‌تواند رابطه بین جهت‌گیری هدف و رفتارهای جست‌وجوی تحصیلی را میانجی‌گری کند و از این طریق بر تقویت خودپنداره تحصیلی اثرگذار باشد (Wang & Yan, 2018). در همین

راستا، راهبردهای مقابله‌ای و هوش هیجانی نیز از طریق افزایش خودکارآمدی و کاهش اضطراب می‌توانند در شکل‌گیری خودپنداره مثبت نقش‌آفرینی کنند (Morales-Rodríguez & Pérez-Mármol, 2019). از آنجا که خودپنداره و هویت دو مؤلفه بنیادی در رشد شخصیت و انگیزش تحصیلی هستند، تعامل میان این دو می‌تواند نقشی تعیین‌کننده در بهبود عملکرد تحصیلی و سازگاری روانی دانش‌آموزان ایفا نماید (Chen et al., 2019).

از منظر نظری، خودپنداره تحصیلی به‌عنوان بخشی از نظام باورهای خود فرد، می‌تواند تعیین‌کننده نوع اهداف تحصیلی و راهبردهای یادگیری او باشد. مطالعات نشان می‌دهند که دانش‌آموزان با خودپنداره تحصیلی بالا تمایل دارند اهداف چالش‌برانگیزتری انتخاب کنند و با پشتکار بیشتری در پی تحقق آن‌ها باشند (Steinberg et al., 2024). این دانش‌آموزان معمولاً از راهبردهای یادگیری عمیق و خودتنظیمی مؤثرتری استفاده می‌کنند و در مقابل، دانش‌آموزانی که خودپنداره تحصیلی پایینی دارند، اهداف آسان‌تری را انتخاب می‌کنند و در مواجهه با ناکامی، سریع‌تر دچار درماندگی می‌شوند (Gunuc & Kuzu, 2017). از سوی دیگر، ثبات خودپنداره به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های بنیادی در پایداری انگیزشی مطرح است و بی‌ثباتی آن می‌تواند به نوسانات انگیزشی و عملکردی منجر شود (Zandi et al., 2022).

در مجموع، مرور ادبیات پژوهش نشان می‌دهد که ابعاد هویت از طریق ایجاد انسجام شخصیتی و معنابخشی به تجربه‌های تحصیلی می‌توانند نقش مهمی در ارتقای خودپنداره تحصیلی ایفا کنند. زمانی که دانش‌آموزان احساس هویت شخصی، اجتماعی، ملی و مذهبی قوی‌تری دارند، دیدگاه مثبت‌تری به توانایی‌های تحصیلی خود پیدا می‌کنند، در فعالیتهای آموزشی مشارکت بیشتری نشان می‌دهند و کمتر دچار فرسودگی و دلسردی می‌شوند (Kritikou & Giovazolias, 2022; Salman et al., 2024). بر این اساس، بررسی رابطه ابعاد هویت و خودپنداره تحصیلی می‌تواند گامی مهم در درک عمیق‌تر فرایندهای روان‌شناختی مرتبط با موفقیت تحصیلی باشد و به سیاست‌گذاران آموزشی کمک کند تا برنامه‌های مبتنی بر تقویت هویت را در مدارس اجرا نمایند.

با توجه به شکاف موجود در ادبیات، پژوهش حاضر با هدف تدوین مدل ساختاری خودپنداره تحصیلی بر اساس ابعاد هویت در دانش‌آموزان انجام شد.

روش‌شناسی

روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی که به‌طور خاص با استفاده از تحلیل مسیر انجام شد. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم شهرستان سبزوار که در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ مشغول به تحصیل بودند؛ تشکیل دادند (N=۲۰۷۵). در این پژوهش با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس ۳۲۷ نفر از دانش‌آموزان مقطع متوسطه انتخاب شدند. بدین‌صورت که در ابتدا از بین مدارس متوسطه دوم شهرستان سبزوار چهار مدرسه انتخاب و از هر مدرسه به صورت در دسترس از بین دانش‌آموزان پایه‌های دهم، یازدهم و دوازدهم ۸۲ نفر به صورت در دسترس انتخاب شدند. در ادامه ضمن دسترسی به مدارس با هماهنگی و کسب مجوزهای لازم از مسئولین از مدیران و دبیران درخواست شد تا پرسشنامه را در کلاس خود به اشتراک بگذارند.

پرسشنامه خودپنداره تحصیلی! پرسشنامه خودپنداره تحصیلی برای اولین بار به وسیله چن و تامپسون در سال ۲۰۰۴ پس از اجرا روی ۱۶۱۲ دانش‌آموز تایوانی دوره دبیران ساخته شد. تمرکز این پرسشنامه بر سنجش خودپنداره دانش‌آموزان دوره ابتدایی و راهنمایی است. این ابزار دارای ۱۵ سؤال می‌باشد و تصویر ذهنی فرد از خودش را می‌سنجد و بر این اساس، خودپنداره را در سه سطح عمومی (سؤالات ۱، ۳، ۱۲ و ۱۳)، آموزشگاهی (سؤالات ۲، ۴، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲۴ و ۱۵) و غیر آموزشگاهی (سؤالات ۶ و ۷) مورد سنجش قرار می‌دهد. این ابزار هم نمره کلی و هم نمره‌های خرده مقیاس‌ها را به صورت جداگانه محاسبه می‌کند. مقیاس‌ها در یک مقیاس چهار درجه‌ای لیکرت از کاملاً موافق (۴)، موافق (۳)، مخالف (۲) و کاملاً مخالف (۱) نمره‌گذاری می‌شود. حداقل نمره در این پرسشنامه ۱۵ و حداکثر آن ۶۰ است. نمره بالاتر خودپنداره مثبت‌تری را نشان می‌دهد. این پرسشنامه در ایران توسط افشاری زاده و همکاران (۱۳۹۲) اعتباریابی شده است، براساس نتایج تحلیل عاملی

۱. Academic Self-Concept Questionnaire

اکتشافی، سه عامل خودپنداره عمومی، آموزشی و غیر آموزشی استخراج شده است. پایایی مقیاس کلی خودپنداره تحصیلی از راه محاسبه آلفای کرونباخ $0/78$ به دست آمد. روایی همگرایی پرسشنامه خودپنداره با پرسشنامه عزت نفس روزنبرگ (۱۹۶۵) استفاده شد که همبستگی بین هر دو پرسشنامه در حالت کلی ($r=0/57$, $P<0/01$) معنی دار بود. برای برآورد همسانی درونی نیز از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده که این شاخص برای نمره کل خودپنداره تحصیلی $0/78$ و برای خرده‌مقیاس‌های آموزشی، عمومی و غیر آموزشی به ترتیب $0/72$ ، $0/48$ ، $0/47$ گزارش شده است (افشاری زاده و همکاران، ۱۳۹۲).

پرسش نامه ابعاد هویت چیک: تهیه پرسش نامه جنبه‌های هویت، با انتخاب موادی از فهرست ویژگی‌های هویت سمپسون (۱۹۷۸) که برای نشان دادن حیطه‌های هویت شخصی و اجتماعی جمع آوری شده بود، آغاز شد (چیک و بریگز، ۱۹۸۱ - ۱۹۸۲). سپس برخی از ماده‌ها بازنویسی شده و برخی دیگر حذف شدند و برای اصلاح پایایی و اعتبار محتوای پرسش نامه ماده‌های جدید تهیه شد (چیک، ۱۹۸۱؛ چیک و هوگان، ۱۹۸۱؛ هوگان و چیک، ۱۹۸۱). از اجرای پرسشنامه در چهار کشور آمریکا، استرالیا، مکزیک و فیلیپین توسط چیک و تراب (۱۹۹۷)، ضریب آلفای زیر مقیاس هویت شخصی در دامنه $0/80$ تا $0/83$ ، زیر مقیاس روابط بین فردی $0/82$ تا $0/91$ ، زیر مقیاس هویت اجتماعی $0/80$ تا $0/82$ و هویت جمعی $0/67$ تا $0/77$ به دست آمده که بیانگر همسانی درونی مطلوب این آزمون است. همچنین نتایج مطالعه بیانگر اعتبار سازه مناسب این پرسشنامه است.

با توجه به نتایج تحقیق هاشمی (۱۳۸۴) و به دلیل پایین بودن روایی و پایایی گویه‌های ارتباطی و قومی-نژادی، در پژوهش حاضر این ابعاد از هویت مورد استفاده قرار نگرفتند و بعد هویت ملی-مذهبی نیز در قالب دو بعد مجزا شامل هویت ملی و هویت مذهبی مورد بررسی واقع شدند. در مجموع ۲۹ گویه که ابعاد هویت شخصی، اجتماعی، ملی و مذهبی را می‌سند، مورد استفاده این پژوهش قرار گرفتند. بردبار (۱۳۸۵) به منظور تعیین روایی پرسش نامه ۲۹ گویه‌ای ابعاد هویت از روش تحلیل عاملی استفاده کرد. نتایج تحلیل عاملی به روش مؤلفه‌های اصلی، با چرخش واریمکس وجود ۴ عامل در گویه‌ها را تأیید نمود. برای تعیین پایایی نیز از ضریب آلفای کرونباخ استفاده گردیده و ضریب پایایی برای هویت شخصی ($0/75$)، هویت اجتماعی ($0/80$)، هویت ملی ($0/70$) و هویت مذهبی ($0/91$) گزارش شده است.

در نهایت داده‌های جمع آوری شده با ابتدا در سطح توصیفی و سپس در سطح استنباطی با استفاده از مدل معادلات ساختاری و نرم‌افزارهای SPSS و SMART PLS تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها

میانگین (و انحراف استاندارد) سن دانش‌آموزان شرکت کننده در مطالعه $17/63$ (و $3/45$) بود. همچنین میانگین (و انحراف استاندارد) معدل دانش‌آموزان $16/66$ (و $3/56$) بود. پیش فرض‌های آزمون نیز در جدول آمده است.

جدول ۱. یافته‌های توصیفی متغیرهای پژوهش به همراه شاخص برازش مدل

متغیر	M	SD	AVE	CR	(α)	GOF
هویت شخصی	3/85	0/73	0/634	0/926	0/933	$\sqrt{Communalities \times R^2}$
هویت اجتماعی	4/04	0/85	0/516	0/927	0/942	$0.0610 * 0.719 = .631$
هویت ملی	3/87	0/83	0/573	0/973	0/912	
هویت مذهبی	3/66	0/80	0/618	0/917	0/948	

همانطور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود میانگین و انحراف استاندارد عوامل اصلی و خرده مقیاس‌های هر عامل در مرتبه دوم آورده شده است. مفروضه نرمال بودن داده‌ها با استفاده از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف بررسی شد. نتایج نشان داد که مفروضه نرمال بودن به درستی رعایت شده است. نتایج حاصل از نمودار جعبه‌ای برای بررسی مفروضه داده‌های پرت نشان داد که داده‌ای در کرانه بالا و پایین قرار نداشت. برای

بررسی روابط خطی بین متغیرها از روش ترسیم نمودار پراکندگی استفاده شود. نتایج حاصل از نمودار پراکندگی نشان داد که، رابطه بین متغیرها خطی است. برای بررسی عدم وجود هم خطی چندگانه از آماره تحمل و عامل افزایش واریانس (VIF) استفاده شود. در پژوهش حاضر آماره های تحمل و عامل افزایش واریانس برای هیچ کدام از متغیرها به ترتیب از ۰/۱ کوچکتر و از ۱۰ بزرگتر نبود. بنابراین، هم خطی چندگانه در بین متغیرهای پیش بین مشاهده نشد.

جدول ۲. ماتریس ضریب همبستگی متغیرهای پژوهش

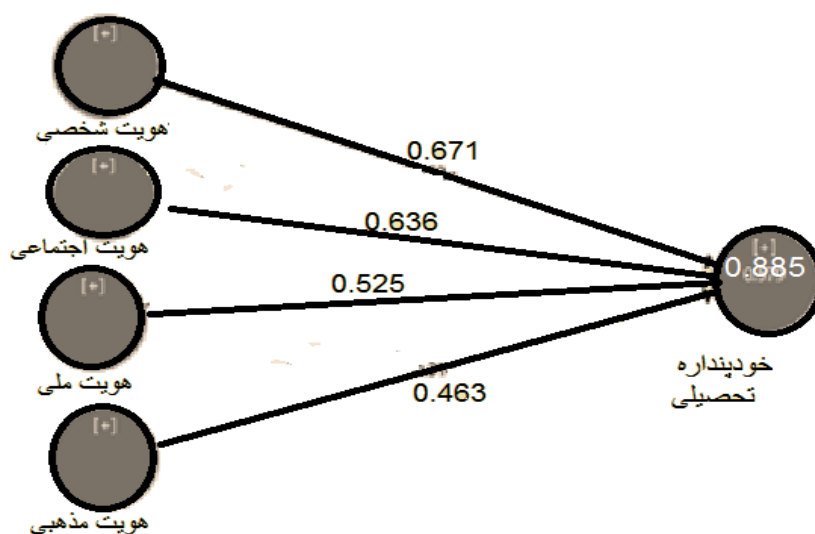
متغیر	هویت شخصی	هویت اجتماعی	هویت ملی	هویت مذهبی	خودپنداره تحصیلی
هویت شخصی	-				
هویت اجتماعی	۰/۶۵۷	-			
هویت ملی	۰/۵۷۰	۰/۶۱۲	-		
هویت مذهبی	۰/۵۳۶	۰/۶۵۱	۰/۵۱۳	-	
خودپنداره تحصیلی	۰/۷۱۶	۰/۵۶۲	۰/۶۳۲	۰/۴۳۵	-

همانطور که در جدول ۲ مشاهده می شود متغیرهای پژوهش از روایی و اگر لازم برخوردار هستند و ضریب همبستگی بین هر کدام از متغیرهای پژوهش در دامنه ($r=0/43$ تا $r=0/71$) قرار دارد که نشان دهنده همبستگی مثبت و معنی دار متغیرهای پژوهش است.

جدول ۳. نتایج حاصل از مدل

مسیر ها	ضریب مسیر	آماره t	سطح معنی داری
ابعاد هویت ← خودپنداره تحصیلی	۰/۱۸۶	۲/۲۳۶	۰/۰۰۰

بررسی ضریب اثر ابعاد هویت بر خودپنداره تحصیلی نشان می دهد، که این ضریب مسیر به میزان ۰/۱۸۶ برآورد شده است. با توجه به مقدار شاخص جزئی (p-value) که کمتر از ۰/۰۰۵ شده است و همچنین عدد معناداری که برابر با ۲/۲۳۶ شده و بیشتر از ۱/۹۶ می باشد می توان نتیجه گرفت که این ضریب مسیر در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار است؛ یعنی ابعاد هویت بر خودپنداره تحصیلی اثر مثبت معنادار دارد.

شکل ۱. مدل تحلیل پژوهش در حالت تخمین ضرایب استاندارد

نتایج نمودار ۱ نشان می‌دهد که وزن رگرسیونی استاندارد و مستقیم ابعاد هویت به خودپنداره تحصیلی ($\beta=0/885$, $P<0/001$) مثبت و معنی‌دار می‌باشند.

جدول ۴. نتایج تحلیل مسیر

مسیرها		ضرایب استاندارد	آماره t	P
ضرایب	مسیر	هویت شخصی -> خودپنداره تحصیلی	۰/۶۷۱	۱۳/۶۵۰
مستقیم		هویت اجتماعی -> خودپنداره تحصیلی	۰/۶۳۶	۸/۸۹۶
		هویت ملی -> خود پنداره تحصیلی	۰/۵۲۵	۹/۶۶۹
		هویت مذهبی -> خودپنداره تحصیلی	۰/۴۶۳	۸/۳۶۹

نتایج جدول ۴ نشان می‌دهد که وزن رگرسیونی استاندارد مستقیم ابعاد هویت به خودپنداره تحصیلی ($\beta=0/885$, $P<0/001$) مثبت و معنی‌دار است. با توجه به این نتایج می‌توان گفت ابعاد هویت (هویت شخصی، هویت اجتماعی، هویت ملی، هویت مذهبی) بر خودپنداره تحصیلی دانش‌آموزان تأثیر می‌گذارند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر، تدوین مدل ساختاری خودپنداره تحصیلی بر اساس ابعاد هویت (شخصی، اجتماعی، ملی و مذهبی) در میان دانش‌آموزان مقطع متوسطه بود. نتایج تحلیل مسیر نشان داد که تمامی ابعاد هویت اثر مثبت و معناداری بر خودپنداره تحصیلی دارند و مدل پیشنهادی از برازش مطلوبی برخوردار است. به عبارت دیگر، هرچه سطح هویت دانش‌آموزان در این ابعاد بالاتر باشد، ادراک مثبت‌تری از توانایی‌های تحصیلی خود دارند و این خودپنداره مثبت به افزایش درگیری تحصیلی و عملکرد آموزشی منجر می‌شود. این یافته‌ها شواهد تجربی معتبری را درباره نقش بنیادین هویت در ارتقای خودپنداره تحصیلی و در نتیجه موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان فراهم می‌کند.

یکی از مهم‌ترین یافته‌های پژوهش حاضر، اثرگذاری معنادار هویت شخصی بر خودپنداره تحصیلی بود. هویت شخصی به برداشت فرد از ویژگی‌ها، اهداف، باورها و ارزش‌های درونی خود اشاره دارد و نقشی اساسی در جهت‌دهی به رفتار و انگیزش فرد ایفا می‌کند. زمانی که دانش‌آموزان دارای هویت شخصی منسجم و قوی هستند، خود را شایسته‌تر و توانمندتر در عرصه تحصیل می‌بینند و این باور موجب می‌شود با اعتماد به نفس بیشتری با چالش‌های درسی مواجه شوند و در مسیر موفقیت تحصیلی پایداری بیشتری نشان دهند. این یافته با نتایج پژوهش (Gholamrezaei et al., 2018) همسواست که نشان داد بین ابعاد هویت و رضایت از زندگی رابطه مثبت معناداری وجود دارد؛ زیرا هویت شخصی به افراد احساس معنا و جهت‌گیری می‌دهد و این احساس معنا به تقویت خودپنداره در حوزه‌های مختلف از جمله تحصیل می‌انجامد. همچنین، پژوهش (Morales-Rodríguez & Pérez-Mármol, 2019) بیان می‌کند که خودکارآمدی ادراک‌شده در دانشجویان، تحت تأثیر راهبردهای مقابله‌ای و توانایی‌های هیجانی قرار دارد که این مؤلفه‌ها به‌طور مستقیم از ثبات هویت شخصی ناشی می‌شوند. در نتیجه، می‌توان گفت که ثبات و انسجام در هویت شخصی زیربنای مهمی برای شکل‌گیری خودپنداره تحصیلی مثبت فراهم می‌کند.

یافته دیگر پژوهش حاضر، رابطه مثبت و معنادار هویت اجتماعی با خودپنداره تحصیلی بود. هویت اجتماعی بر برداشت فرد از جایگاه و پذیرش او در میان همسالان و گروه‌های اجتماعی استوار است. دانش‌آموزانی که احساس تعلق و پذیرش در گروه همسالان و محیط آموزشی دارند، خود را باارزش‌تر و توانمندتر می‌بینند و انگیزه بیشتری برای مشارکت در فعالیت‌های تحصیلی نشان می‌دهند. این یافته با نتایج پژوهش (Ramezani Far et al., 2024) همخوان است که نشان داد هویت تحصیلی از طریق افزایش درگیری تحصیلی، حس تعلق به مدرسه را در دانش‌آموزان تقویت می‌کند. همچنین، مطالعه (Zhang, 2024) تأکید می‌کند که حمایت اجتماعی معلمان و همسالان از طریق تقویت خودپنداره تحصیلی، نقش مهمی در ارتقای بهزیستی روان‌شناختی دانش‌آموزان ایفا می‌کند. این نتایج همچنین با مدل‌های نظری مرتبط با انگیزش اجتماعی و خودپنداره سازگار است که بیان می‌کنند تعاملات اجتماعی مثبت می‌توانند منبع مهمی برای بازخوردهای مثبت و تقویت باورهای خودکارآمدی باشند (Lee et al., 2024). افزون بر این، پژوهش (Greenaway et al., 2021) نیز نشان داد اهداف تجربه و ابراز

هیجان که اغلب در بستر تعاملات اجتماعی شکل می‌گیرند، نقش تعیین‌کننده‌ای در انتخاب راهبردهای تنظیم هیجان دارند و این راهبردها خود از طریق افزایش احساس شایستگی و تسلط، بر خودپنداره تحصیلی اثر می‌گذارند.

همچنین نتایج نشان داد که هویت ملی و مذهبی نیز با خودپنداره تحصیلی رابطه مثبت و معناداری دارند. این یافته به‌ویژه در زمینه فرهنگی ایران قابل تفسیر است؛ زیرا هویت ملی و مذهبی نقش مهمی در معنابخشی به زندگی و اهداف فردی و تحصیلی نوجوانان دارند. دانش‌آموزانی که هویت ملی و مذهبی قوی‌تری دارند، احساس مسئولیت و تعهد بیشتری نسبت به جامعه و آینده کشور خود نشان می‌دهند و این تعهد می‌تواند آنان را برای تلاش بیشتر در مسیر موفقیت تحصیلی برانگیزد. این نتیجه با یافته‌های پژوهش (Abdolsaleh Arazi Teimour et al., 2017) همسو است که نشان داد سبک‌های هویتی و هوش معنوی می‌توانند معنای زندگی را در دانشجویان پیش‌بینی کنند؛ معنای زندگی یکی از مؤلفه‌های اساسی در ایجاد انگیزه و تعهد تحصیلی است. همچنین، پژوهش (Soleimani et al., 2024) بیان می‌کند که جو هیجانی خانواده از طریق پرورش ذهن‌آگاهی و انسجام هویت، زمینه‌ساز شکل‌گیری هویت تحصیلی موفق در دانش‌آموزان است و چنین هویتی می‌تواند به‌طور مستقیم بر خودپنداره و عملکرد تحصیلی اثرگذار باشد.

افزون بر این، یافته‌ها نشان دادند که خودپنداره تحصیلی از طریق افزایش انگیزش و پایداری در فعالیت‌های یادگیری می‌تواند نقش واسطه‌ای در رابطه بین هویت و موفقیت تحصیلی ایفا کند. این یافته با نتایج پژوهش (Kritikou & Giovazolias, 2022) همخوان است که در چارچوب نظریه خودتعیین‌گری نشان داد خودپنداره تحصیلی می‌تواند نقش واسطه‌ای میان تنظیم هیجان، تاب‌آوری تحصیلی و سازگاری تحصیلی ایفا نماید. همچنین، پژوهش (Lohbeck & Moschner, 2022) گزارش کرد که راهبردهای انگیزشی و شناختی یادگیری در دانشجویان به‌شدت تحت تأثیر خودپنداره تحصیلی قرار دارند و خودپنداره بالا می‌تواند از طریق ارتقای خودتنظیمی، یادگیری عمیق‌تر و عملکرد بهتر را تسهیل کند. پژوهش (Steinberg et al., 2024) نیز نشان داد که خودپنداره تحصیلی بالا با جهت‌گیری هدف تسلط و عملکرد بهتر در محیط‌های آموزشی مختلف رابطه مثبت دارد. در واقع، زمانی که هویت قوی به شکل‌گیری خودپنداره مثبت منجر می‌شود، این خودپنداره به‌نوبه خود عملکرد تحصیلی را بهبود می‌بخشد.

همچنین نتایج این پژوهش را می‌توان در پرتو دیدگاه‌های رشد هیجانی و مقابله‌ای تفسیر کرد. پژوهش (Wang & Yan, 2018) نشان داد راهبردهای تنظیم هیجان رابطه بین جهت‌گیری هدف و رفتارهای جست‌وجوی شغلی را میانجی‌گری می‌کنند و این راهبردها می‌توانند از طریق افزایش احساس تسلط و خودکارآمدی، خودپنداره را ارتقا دهند. از سوی دیگر، پژوهش (Morales-Rodríguez & Pérez-Mármol, 2019) نشان داد اضطراب، راهبردهای مقابله‌ای و هوش هیجانی بر خودکارآمدی و در نتیجه بر خودپنداره تأثیر می‌گذارند. این یافته‌ها بیانگر آن‌اند که شکل‌گیری هویت مستحکم از طریق ایجاد توانایی در مدیریت هیجان‌ها و استرس‌های تحصیلی می‌تواند خودپنداره را تقویت کند. در همین راستا، پژوهش (Chen et al., 2019) تأکید می‌کند که اختلال در هویت و خودپنداره می‌تواند زمینه‌ساز بروز مشکلاتی مانند افسردگی، اعتیاد اینترنتی و حتی افکار خودکشی در دانشجویان شود، که نشان‌دهنده نقش حیاتی انسجام هویتی در حفظ سلامت روان و عملکرد تحصیلی است. همچنین، بی‌ثباتی خودپنداره که ناشی از فقدان هویت منسجم است، می‌تواند باعث نوسانات انگیزشی و عملکردی شود (Zandi et al., 2022).

در نهایت، یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهند که شکل‌گیری و تقویت ابعاد هویت در دانش‌آموزان می‌تواند از طریق تقویت خودپنداره تحصیلی به ارتقای انگیزش، درگیری تحصیلی و موفقیت آموزشی منجر شود. این نتایج با یافته‌های پژوهش (Salman et al., 2024) همخوان است که نشان داد خودپنداره تحصیلی همراه با تاب‌آوری و درگیری تحصیلی می‌تواند عملکرد آموزشی دانشجویان را پیش‌بینی کند. همچنین، پژوهش (Alvarez-Diaz et al., 2022) با بهره‌گیری از تحلیل شبکه‌ای نشان داد که خودپنداره یکی از گره‌های مرکزی در شبکه متغیرهای آموزشی است و نقش مهمی در انسجام کلی سیستم آموزشی ایفا می‌کند. این نتایج نشان می‌دهند که برای ارتقای کیفیت آموزش و موفقیت تحصیلی، توجه به تقویت هویت دانش‌آموزان و در پی آن خودپنداره تحصیلی آنان ضروری است.

این پژوهش همچون هر مطالعه دیگری با برخی محدودیت‌ها همراه بود. نخست آنکه طرح پژوهش از نوع همبستگی بود و بنابراین نمی‌توان درباره روابط علی میان متغیرها با قطعیت اظهار نظر کرد. دوم اینکه داده‌ها صرفاً از طریق پرسشنامه‌های خودگزارشی گردآوری شدند که ممکن است تحت‌تأثیر سوگیری پاسخ‌دهی اجتماعی و تمایل به ارائه پاسخ‌های مطلوب قرار گرفته باشند. سوم اینکه جامعه پژوهش به دانش‌آموزان مقطع متوسطه شهر سبزوار محدود بود و بنابراین تعمیم نتایج به دیگر مناطق و مقاطع تحصیلی باید با احتیاط انجام شود. افزون بر این، متغیرهای زمینه‌ای همچون وضعیت اقتصادی-اجتماعی خانواده، سبک‌های فرزندپروری و کیفیت تعامل با معلمان در این مطالعه بررسی نشدند و این عوامل می‌توانند بر رابطه بین هویت و خودپنداره تحصیلی تأثیرگذار باشند.

برای گسترش نتایج این پژوهش، پیشنهاد می‌شود در مطالعات آتی از طرح‌های طولی و آزمایشی استفاده شود تا روابط علی بین ابعاد هویت و خودپنداره تحصیلی با دقت بیشتری بررسی شود. همچنین، به‌کارگیری روش‌های چندوجهی گردآوری داده مانند مصاحبه‌های عمیق، مشاهده مستقیم و گزارش‌های معلمان می‌تواند به افزایش روایی نتایج کمک کند. پیشنهاد می‌شود این مدل در جمعیت‌های متنوع‌تری از جمله دانش‌آموزان ابتدایی، دانشجویان دانشگاه و حتی گروه‌های شغلی مورد آزمون قرار گیرد تا از پایداری مدل در زمینه‌های گوناگون اطمینان حاصل شود. افزون بر این، می‌توان نقش متغیرهای میانجی و تعدیل‌کننده همچون انگیزش درونی، جو هیجانی خانواده، حمایت اجتماعی و کیفیت رابطه معلم-دانش‌آموز را در مدل بررسی کرد تا تصویری جامع‌تر از سازوکارهای تأثیر هویت بر خودپنداره تحصیلی به دست آید.

با توجه به نتایج پژوهش، توصیه می‌شود مدیران و سیاست‌گذاران آموزشی برنامه‌هایی برای تقویت ابعاد مختلف هویت در دانش‌آموزان طراحی و اجرا کنند، از جمله فعالیت‌های مبتنی بر آشنایی با میراث فرهنگی، ارزش‌های ملی و باورهای مذهبی، همچنین کارگاه‌های رشد فردی و مهارت‌های خودآگاهی. معلمان می‌توانند از طریق ارائه بازخوردهای مثبت، ایجاد محیط‌های حمایتی و تشویق به همکاری گروهی، احساس تعلق و پذیرش را در دانش‌آموزان تقویت کنند. مشاوران مدارس نیز می‌توانند با ارائه مداخلات روان‌شناختی هدفمند، به دانش‌آموزانی که دچار اختلال در هویت یا خودپنداره تحصیلی هستند کمک کنند تا دیدگاه مثبت‌تری نسبت به توانایی‌های خود پیدا کنند و در مسیر تحصیلی با انگیزه و اعتماد به نفس بیشتری حرکت نمایند.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

Extended Abstract

Introduction

Academic self-concept has long been considered one of the most pivotal constructs in educational psychology, as it refers to students' perceptions and beliefs about their own academic abilities and competencies. It plays a vital role in shaping motivation, engagement, and ultimately academic achievement. The literature consistently indicates that academic self-concept exerts a bidirectional relationship with academic performance: higher self-concept fosters achievement, and achievement further reinforces self-concept (Lohbeck & Moschner, 2022; Steinberg et al., 2024). However, despite its significance, less attention has been paid to the underlying psychosocial factors that nurture or impede the development of academic self-concept. One promising area of exploration is identity development.

Identity is a multifaceted construct encompassing personal, social, national, and religious dimensions that evolve during adolescence and young adulthood, especially within educational settings (Abdolsaleh Azazi Teimour et al., 2017). These identity domains provide adolescents with a sense of meaning, coherence, and purpose, which in turn can strengthen their confidence in academic abilities. When students possess a strong sense of who they are and what they stand for, they are more likely to perceive themselves as capable learners

and pursue educational goals with perseverance (Gholamrezaei et al., 2018). Prior evidence has shown that identity clarity and coherence are associated with greater life satisfaction and resilience, which are both crucial for sustaining motivation and engagement in learning contexts (García-Martínez et al., 2022; Ramezani Far et al., 2024).

In addition, academic self-concept has been shown to correlate not only with achievement but also with broader psychological variables such as resilience, emotion regulation, and self-efficacy (Kritikou & Giovazolias, 2022; Morales-Rodríguez & Pérez-Mármol, 2019). Students with higher academic self-concept tend to employ more adaptive cognitive and motivational strategies, which buffer them against academic stressors and enhance persistence (Lohbeck & Moschner, 2022). Furthermore, self-concept has been identified as a mediating mechanism linking academic identity and school belonging, highlighting its central role in educational adjustment (Ramezani Far et al., 2024). Conversely, low or unstable academic self-concept has been associated with decreased engagement, emotional difficulties, and vulnerability to maladaptive behaviors (Hayward et al., 2020; Wright et al., 2022).

Moreover, identity disruptions have been linked to psychological distress and academic underperformance. According to the Identity Disruption Model, adverse experiences can undermine identity coherence, leading to diminished self-concept and increased risk for depression and anxiety (Hayward et al., 2020). In line with this, research has indicated that identity disturbance predicts academic and mental health difficulties such as internet addiction, depression, and suicidal ideation (Chen et al., 2019). Thus, fostering identity coherence could indirectly contribute to improved academic self-concept and wellbeing.

Environmental factors also shape self-concept development. Supportive educational environments that offer constructive feedback, socio-emotional support, and collaborative learning opportunities are known to enhance students' academic self-concept (Lee et al., 2024; Zhang, 2024). Similarly, peer acceptance and teacher support have been shown to reinforce positive academic self-beliefs and psychological wellbeing (Zhang, 2024). The family emotional climate is another key contextual factor; it can shape identity and indirectly strengthen self-concept through mechanisms like mindfulness and emotional attunement (Soleimani et al., 2024).

Theoretically, academic self-concept is part of an individual's broader self-belief system, which guides their goal setting, effort investment, and learning strategy selection. Students with high academic self-concept are more likely to set challenging goals, engage in deep learning strategies, and persist despite setbacks, whereas those with low self-concept are prone to choosing easier tasks and giving up more easily (Gunuc & Kuzu, 2017; Steinberg et al., 2024). Furthermore, research suggests that stability in self-concept is crucial for sustaining motivation, while instability can lead to fluctuations in effort and performance (Zandi et al., 2022). In this light, identity can serve as a foundational structure that stabilizes self-concept and fosters consistent academic effort.

Taken together, these insights underscore the need to examine the role of identity dimensions in shaping academic self-concept. Strengthening personal, social, national, and religious identity facets may provide students with a stronger sense of meaning, belonging, and purpose, which could reinforce their self-beliefs and academic perseverance (Kritikou & Giovazolias, 2022; Salman et al., 2024). However, despite theoretical links between identity and self-concept, empirical models integrating these constructs are scarce, especially in secondary school populations. The present study was therefore designed to develop a structural model of academic self-concept based on identity dimensions among secondary school students. By identifying the predictive role of these identity dimensions, this study aims to provide a theoretical framework for designing interventions to enhance students' academic self-concept and educational outcomes.

Methods and Materials

This study employed a descriptive-correlational design using path analysis. The statistical population comprised all second-cycle secondary school students in Sabzevar during the 2023–2024 academic year. A total of 327 students were selected through convenience sampling from four randomly chosen schools, including grades 10 to 12. Data were collected using two standardized instruments: the Academic Self-Concept Questionnaire by Yessen-Chen (2004) and the Identity Dimensions Questionnaire by Cheek (2002). Data analyses were conducted using SPSS 26 and PLS software. Reliability was confirmed via Cronbach's alpha, and validity was established using exploratory and confirmatory factor analyses.

Findings

Preliminary assumption checks confirmed normal distribution of data, absence of multicollinearity, and linear relationships among variables. Correlation analysis revealed significant positive relationships between all four identity dimensions (personal, social, national, religious) and academic self-concept (r values between 0.43 and 0.71, $p < 0.001$).

Path analysis demonstrated that the proposed model had acceptable fit indices and showed a significant positive predictive effect of identity dimensions on academic self-concept ($\beta = 0.885$, $p < 0.001$). Specifically, standardized path coefficients indicated significant direct effects of personal identity ($\beta = 0.671$, $t = 13.650$), social identity ($\beta = 0.636$, $t = 8.896$), national identity ($\beta = 0.525$, $t = 9.669$), and religious identity ($\beta = 0.463$, $t = 8.369$) on academic self-concept (all $p < 0.001$).

These results demonstrate that students with stronger identity development across all four dimensions tend to report higher levels of academic self-concept.

Discussion and Conclusion

The findings of this study provide strong empirical support for the hypothesized model that identity dimensions significantly predict academic self-concept in secondary school students. The results highlight that personal identity exerts the strongest positive effect on academic self-concept. This is consistent with previous evidence showing that identity clarity enhances self-efficacy and academic motivation (Gholamrezaei et al., 2018; Morales-Rodríguez & Pérez-Mármol, 2019). A coherent personal identity likely provides students with internal stability, self-direction, and goal orientation, which foster positive self-perceptions of competence and persistence in academic tasks.

Similarly, the significant positive link between social identity and academic self-concept underscores the role of social belonging in academic self-beliefs. Students who perceive acceptance and recognition from peers and teachers are more likely to view themselves as capable learners, which motivates them to actively engage in educational activities. This finding aligns with research showing that academic identity enhances school belonging through engagement (Ramezani Far et al., 2024) and that teacher and peer support strengthens both self-concept and wellbeing (Lee et al., 2024; Zhang, 2024). Social identity appears to provide students with external validation that reinforces their confidence in academic abilities.

The results also demonstrated significant effects of national and religious identity on academic self-concept. These findings are particularly meaningful in cultural contexts where collective values shape individual motivation. Strong national and religious identity may imbue students with a sense of purpose and responsibility toward their community, driving them to strive for educational excellence. Prior studies have shown that identity styles and spiritual intelligence predict meaning in life (Abdolsaleh Azazi Teimour et al., 2017), which is a key motivational factor for educational success. Family emotional climate may further support the development of these identities and indirectly foster academic self-concept (Soleimani et al., 2024).

Moreover, the findings reinforce the mediating role of academic self-concept between identity and academic outcomes. Students with high self-concept are more likely to adopt mastery-oriented goals and self-regulated learning strategies, which enhance achievement (Lohbeck & Moschner, 2022; Steinberg et al., 2024). In

contrast, students with low self-concept are prone to lower engagement and vulnerability to emotional distress (Hayward et al., 2020; Wright et al., 2022). These observations resonate with self-determination theory, which posits that a coherent sense of self is essential for sustaining motivation and adaptive behavior (Kritikou & Giovazolias, 2022).

Collectively, this study contributes to the literature by providing a comprehensive structural model linking identity dimensions and academic self-concept. The results underscore that fostering students' personal, social, national, and religious identities may serve as a powerful approach to enhancing their academic self-concept and, consequently, their academic engagement and achievement. Educational institutions can play a key role by designing interventions and environments that support identity exploration and affirmation. Ultimately, integrating identity development initiatives into educational programs may bolster students' psychological resources, improve their self-beliefs, and help them navigate academic challenges with greater confidence and resilience.

References

- Abdolsaleh Arazi Teimour, S., Sohrabi Rad, S., & Bagherpour, F. (2017). *Investigating the relationship between identity styles, spiritual intelligence, and meaning in life in students of Payame Noor University of Kalaleh* [https://jems.science-line.com/attachments/article/34/J.%20Educ.%20Manage.%20Stud.,%205\(4\)%20215-222,%202015.pdf](https://jems.science-line.com/attachments/article/34/J.%20Educ.%20Manage.%20Stud.,%205(4)%20215-222,%202015.pdf) [https://jems.science-line.com/attachments/article/34/J.%20Educ.%20Manage.%20Stud.,%205\(4\)%20215-222,%202015.pdf](https://jems.science-line.com/attachments/article/34/J.%20Educ.%20Manage.%20Stud.,%205(4)%20215-222,%202015.pdf)
- Alvarez-Diaz, M., Gallego-Acedo, C., Fernandez-Alonso, R., Muniz, J., & Fonseca-Pedrero, E. (2022). Network analysis: An alternative to classic approaches for education systems evaluation. *Psicología educativa*, 28(2), 165-173. <https://doi.org/10.5093/psed2021a16>
- Chen, T. H., Hsiao, R. C., Liu, T. L., & Yen, C. F. (2019). Predicting effects of borderline personality symptoms and self-concept and identity disturbances on internet addiction, depression, and suicidality in college students: A prospective study. *Kaohsiung Journal of Medical Sciences*, 35(6), 508-514. <https://doi.org/10.1002/kjm2.12082>
- García-Martínez, I., Augusto-Landa, J. M., Quijano-López, R., & León, S. P. (2022). Self-Concept as a Mediator of the Relation Between University Students' Resilience and Academic Achievement. *Frontiers in psychology*, 12, 747168. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.747168>
- Gholamrezaei, S., Abdollahi Moghadam, M., & Sohrabian, T. (2018). A comparative study of the relationship between identity dimensions and life satisfaction in Farhangian University students. *Biannual Scientific-Research Journal of Educational and School Studies*, 4(13), 147-163. https://pma.cfu.ac.ir/article_569.html?lang=en
- Greenaway, K. H., Kalokerinos, E. K., Hinton, S., & Hawkins, G. E. (2021). Emotion experience and expression goals shape emotion regulation strategy choice. *Emotion*, 21(7), 1452-1469. <https://doi.org/10.1037/emo0001012>
- Gunuc, S., & Kuzu, K. (2017). Confirmation of campus-class-technology model in student engagement: A path analysis. *Computers in human Behavior*, 5(4), 114-125. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2015.01.041>
- Hayward, L. E., Vartanian, L. R., Kwok, C., & Newby, J. M. (2020). How might childhood adversity predict adult psychological distress? Applying the Identity Disruption Model to understanding depression and anxiety disorders. *Journal of affective disorders*, 265, 112-119. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2020.01.036>
- Kritikou, M., & Giovazolias, T. (2022). Emotion regulation, academic buoyancy, and academic adjustment of university students within a self-determination theory framework: A systematic review. *Frontiers in psychology*, 13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.1057697>
- Lee, A., Wong, Y., & Seng Neo, X. (2024). The Role of Educational Institutions in Shaping Student Self-Perception [Research Article]. *Iranian Journal of Educational Sociology*, 7(2), 57-64. <https://doi.org/10.61838/kman.ijes.7.2.8>
- Lohbeck, A., & Moschner, B. (2022). Motivational regulation strategies, academic self-concept, and cognitive learning strategies of university students: does academic self-concept play an interactive role? *Eur J Psychol Educ*, 37, 1217-1236. <https://doi.org/10.1007/s10212-021-00583-9>
- Morales-Rodríguez, F. M., & Pérez-Mármol, J. M. (2019). The Role of Anxiety, Coping Strategies, and Emotional Intelligence on General Perceived Self-Efficacy in University Students. *Frontiers in psychology*, 10, 1689. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.01689>
- Ramezani Far, S., Erfani, N., & Karimi Khouyngani, R. (2024). The Mediating Role of Academic Engagement in the Relationship between Academic Identity and Sense of School Belonging in Second-Year High School Female

- Students. *Rooyesh-e Ravanshenasi Journal (Growth of Psychology)*, 13(5), 145-156. <https://doi.org/10.61838/kman.jayps.5.11.2>
- Salman, H., Mehdad, A., Naser Khalifeh, H., & Manshaee, G. (2024). The Effect of Academic Self-Concept, Academic Resilience, and Academic Engagement on the Academic Performance of Wasit University Students: The Mediating Role of Emotional Self-Regulation and the Moderating Role of Self-Esteem. *Journal of Research and Innovation in Education and Development*, 4(1), 55-70. <https://doi.org/10.61838/jsied.4.1.1>
- Soleimani, M., Ghadampour, E., & Abbasi, M. (2024). A causal model of successful academic identity based on family emotional climate: The role of mindfulness as a mediating variable. *Family and Research Journal*, 21(3), 161-178. <https://qjfr.ir/article-1-2207-fa.html>
- Steinberg, O., Kulakow, S., & Raufelder, D. (2024). Academic self-concept, achievement, and goal orientations in different learning environments. *European Journal of Psychology of Education*. <https://doi.org/10.1007/s10212-024-00825-6>
- Wang, L., & Yan, F. (2018). Emotion regulation strategy mediates the relationship between goal orientation and job search behavior among university seniors. *Journal of Vocational Behavior*, 108, 1-12. <https://doi.org/10.1016/j.jvb.2018.05.011>
- Wright, L., Lari, L., Iazzetta, S., Saettoni, M., & Gragnani, A. (2022). Differential diagnosis of borderline personality disorder and bipolar disorder: Self-concept, identity and self-esteem. *Clinical Psychology & Psychotherapy*, 29(1), 26-61. <https://doi.org/10.1002/cpp.2591>
- Zandi, N., Karwowski, M., Forthmann, B., & Holling, H. (2022). How stable is the creative self-concept? A latent state-trait analysis. *Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts*, No Pagination Specified-No Pagination Specified. <https://doi.org/10.1037/aca0000521>
- Zhang, H. (2024). Psychological Wellbeing in Chinese University Students: Insights Into the Influences of Academic Self-Concept, Teacher Support, and Student Engagement. *Frontiers in psychology*, 14. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1336682>